

25.7.80
מס. 121 (471)

עלון כפר מנחם

באתר

הקיץ בעיצומו . החום והלחות מעיקים על כולנו, וכאשר מצרפים לזה את בעיית החופשים והמחלות, מקבלים בסוף ה"משוואה" - עצבנות .

שחיה נקיה מטופלת ונעימה . אז אנא, לפני שמידת הלחץ הפנימי מגיעה אל נקודת האיך-שליטה - קפוץ למים, התאוורר קצת, תן ללחץ לרדת והמשך בתפעול חקיך . למפקקים : זו דעה רצינית ויעילה !

קצנפים

תירס תחמיץ

שגידלנו בשטחי הבעל נפגע קשות מהחמסינים של סוף אפריל ותחילת מאי ובמקום 1800 ק"ג לדונם שתפננו - קצרנו 1050 ק"ג . לכן, מתוך איך-ברירה, קנינו מחברת "יעדים" עוד כ-180 טון קלחי תירס סנפרוסט וכך מילאנו את בור התחמיץ בקרוב ל-1000 טון . נקווה שזה יספיק לנו עד הקיץ הבא . - כעת הפלחים, בנו-טף לעיסוקם הצדדי בקטיף האבטיחים והמלוניס שלא נלקחו ע"י המבקרים בשטח, עוסקים בעיבודי השדות לקראת העונה הבאה . נקווה שתהא זו שנה גשומה כזו שחלפה - אך עם חלוקת גשם טובה יותר .

פלחה

קציר החיטה הסתיתיים . לאכזבתנו לא קצרנו יכולי-שיא כפי שניתן היה לצפות על פי מראה השדות בחורף . להפך, מכיון שהקמה גדלה מאוד והגשם האחרון ירד באחד במרץ, סבלו השדות בסוף מרץ ותחילת אפריל מחוסר מים . לכן, למרות היווצרותם של המוני גרעינים, הם לא התמלאו כראוי והיבול היה נמוך .

בסך הכל גידלנו 2700 דונם חיטה וקצרנו 911 טון, שהם 3375 ק"ג לדונם . המחירים הם כ-9500 ל"י לטון, וייתכן שיועלו עד 10.500, כך שההכנסה מהחיטה תהיה בסביבות ה-9 מיליון .

גם תירס-התחמיץ הכזיב השנה :

שלחון :

השקיה, פיקוח מזיקים, ריי-
סוסיים ותירס, אלה הם עקרי
הנושאים המעסיקים כיום את הצוות .

חלקת ה ת י ר ס נראית טוב מאוד ונקווה
שכך יהיו היבולים בגמר הקציר בשבוע הבא.

ה כ ו ת נ ה מתפתחת ברוב החלקות בצורה
טובה . אם לא נחרוג בצורה חמורה מתכנון
המיט המוקצבים לנו, יתאפשר לנו לסיים את
ההשקיה בצורה תקינה, ועל ידי כך אנו
מצפים גם ליבולים טובים .

בפרדס

משקים, מרססים ומכינים או-
תנו לעונת הקטיף הבאה,
שנקווה שתהיה ברוכת פרי הרבה יותר מזו
שחלפה .

בלול רבייה

בעיית העובדים אינה יורדת
מסדר היום, ואם יימצאו
מתנדבים לעבודה זו - יבורכו !

בכל אופן הלהקה שומרת על יציבות טובה
בהטלה ובאחוזי הבקיעה . בימים אלה הת-
חילו לגדל עבורנו בבאר טוביה את הלהקה
הבאה . אנו מעוניינים להגיע לכך שכאשר
נקבל בדצמבר את ה פ ר ג י ו ת , נקיים
להקה של 21,000 מטילות . יש סיכויים
שהלהקה החדשה תהיה חפסית ממחלות נשימה
ולא נצטרך לשלוח את הביצים לסבילה במכון
האזורי . כך נחסוך כסף בהוצאות טיפול
וגם אחוזי הבקיעה ישתפרו .

מדגריה

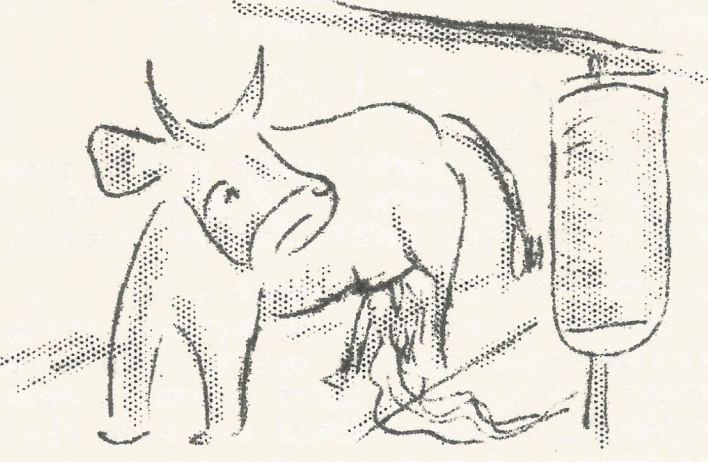
מפאת ההגבלות הקשות על משק
הלול בארץ וצמצום מכסות
הייצור, אין המדגרה פועלת בתפוסה אופ-
טימלית . אך את אשר מייצרים בה מייצרים
היטב, וייתכן שע"י הרמה התפעולית הגבוהה
והמטורה אצלנו נצליח להגיע לכך שקיבוץ
גת יצטרפו לעבודה במדגריה שלנו .

כנף :

בימים אלה הסתיים מידגר נוסף אשר
הורגש היטב ע"י הלולנים וע"י כל
אלה שהגיעו להעמסת העופות . עדיין אין
סיכום תמחירי מדוייק, אך על פי התוצאות
המקצועיות נראה שמידגר זה ישא רווח יפה.
יצרנו בו 237 טון בשר .

היות ומשק הלול במדינה נמצא במצב קשה,
צמצמו לנו את מכסת הייצור מ-720 ל-600
טון . אם לא ישחנה המצב, ייתכן ש-שלב
קרוב נצטרך או להקטין מאוד את הלהקות או
להפסיק לחלוטין לייצר במשך מספר חודשים .
שני המצבים בהחלט לא לטובתנו .

רפת : הקיץ כנראה אינו משפיע רוב
טובה על הפרות . בזמן האחרון
היתה ירידה מסויימת בתנובת החלב , אך
זו תופעה עונתית מוכרת ומקובלת בכל
הארץ . - בשבוע האחרון חלה
בחלק מהעדר ירידה קיצונית יותר בתנובה
- נראה שהפרות במבנה מסויים נפגעו
ע"י מחלה . הנושא נמצא בבדיקה מזורזת
ונקווה שמהר מאוד תוגדר המחלה בוודאות
ויינתן טיפול מתאים, כך שנחזור לתנובה
הרגילה . הצוות עושה כל מאמץ לפתרון
- נאחל לו הצלחה !

קראתיקה :

כל אלה שאינם בחו"ל ולא
בחופש, מנסים - בסיוע
של מספר מתנדבים - להצליח בייצור כל
ההזמנות המגיעות לקראת ראש השנה .
מסתבר שכאשר משקיעים מאמץ ומחשבה בפיתוח
שווקים, הדבר בהחלט ניתן .

יש לצפות שע"י הלחץ שנוצר ע"י המשווקים
לקבלת סחורה, המפעל ייאלץ למצוא את
החשובות הנכונות להגדלת הייצור ויגיע
גם להגדלת הרווחיות . המטרה - לעבור
השנה את ה-10 מיליון במכירות (עד
סוף יוני - 6 מיליון) .

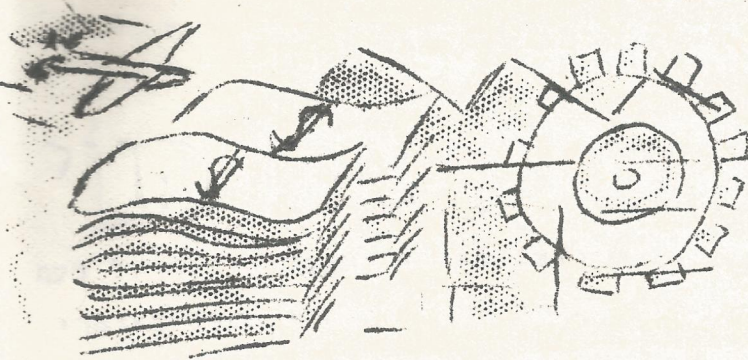
מתכת :

הדגש במפעל מושם כיום על
שני כיוונים :
א. כבישת אלומיניום , ב. אטמי שמן .

לגבי א ט מ י ה ש מ ן החלטנו לרכוש
באופן מודרג עוד ציוד וע"י כך להגביר
בשלבים את הייצור . המוצר מתקבל היטב
בשוק ועלינו לשפר את יכולת הייצור שלנו
כדי שנוכל לקבל הזמנות בהיקפים גדולים .

ב כ ב י ש ת א ל ו מ י נ י ו ן
(בהמשך לדבריו של ראובן בעלון הקודם) :

אם אכן נצליח להתגבר על הבעיות הטכניות ונושא כוח האדם הנוסף לייצור חלקי אלו-מיניום כבושים למערכות בטיחות (מכוניות ומטוסים) - יש סיכוי טוב מאוד שנקבל הזמנות יצוא במאות אלפי דולרים. ע"י הרחבת מחלקת הכבישה והכנסת מכשירי בדיקה משוכללים יוכל המפעל להתפתח וליהפך לגורם תעשייתי רציני במשק, כך שלא נזדקק למפעל תעשייה אחר.

ברור לי שאם נסיון זה לא יצליח, לא תהא לנו ברירה אלא ללכת בכיוון של סגירה הדרגתית של המפעל - תוך הקמת תעשייה אחרת. לכן "נחזיק אצבעות" ונושיט יד עוזרת לכל אנשי מפעל המתכת!

תוך ראיית מצב זה החלטנו במשותף - הנהלת המתכת וועדת המשק - להיכנס לייצור החלקים המוזמנים להגה של מכוניות וולוו, תוך הכנת תכנית פעולה לקראת אפשרות שהדגמים יאושרו ונקבל הזמנות בהיקף גדול.

השקעות : באוצרת האשק :

או מוביל למחנק חברתי ממושך עד כי העומס כבד מדי והנזק החברתי גדול מדי. לכן, בליח ברירה, אנו נאלצים להתחיל בהשקעות.

קיימנו דיון חוזר לגבי תכנית ההשקעות של תש"ס. זו, כפי שזכור, חולקה ל-3 שלבים, וכעת הזמן לדון בשלב ג' - ובמקדמות לתשמ"א. בסיכום הדיון החליטה הוועדה :

1. דיון לד"ר הורנר ומשפחתו. כפי שהוצג בזמנו בשיחת הקיבוץ, קיימת פניה של הרופא ומשפחתו להחלפת מקום הדיון ושיפור הדירה בהתאם לגודל המשפחה. לאחר דיונים רבים הגענו למסקנה שיש צורך לבחון אפשרות של הקמת בית לרופא (כפי שהקמנו בטעתו לד"ר ציקל את בית הרופא הנוכחי), לחפש מימון מתאים לכך, ואם זה יאושר ע"י הקיבוץ - לבצע.

א. לסיים השקעות משלב ב' שטרם בוצעו, כגון - תכנון שיפוץ והרחבה של המאגר, גמר הכנת חדר ביצים ללול, מבנה שרות לרפת.

2. השקעות במשחטה. לפני כ-3 חודשים אישר הקיבוץ ביצוע השקעה במשחטה במשותף עם ראובן חסל, אך היות ובשיחה האחרונה (בהשתתפות נציגי הקב"א) העלו חברים מחדש הסתייגויות משותפות בהשקעה, קיימנו על כך דיון חוזר. הגענו שוב למסקנה חד-משמעית - ולא רק בגלל מצב כספי קשה - שההשקעה חייבת להתבצע במשותף. לא אפרט כאן את השיקולים שהביאונו למסקנה זו, אעשה זאת בעת הדיון החוזר בשיחת הקיבוץ, כפי שהתחייבנו.

ב. להשלים קניית אוזנות גז לליל. ג. המלצה לקיבוץ לאשר הקצבת 10-12 מיליון ל"ל לצורך פעילות בנייה חדשה. במסגרת תכנית ההשקעות של תשמ"א נביא תכנית בניה דו-שנתית.

ד. גגוניים לבתי הנעורים ולאש-קוביות. על פי פניה דחופה של ועדת המוסד הוחלט להציע לקיבוץ לאשר הקמת גגונים לבניינים הנ"ל. תכנון יבניה תגיש תכנית ביצוע רב-שנתית לשאר השיכונים הלוקים בחוסר זה.

ה. מיכון חקלאי יטרטקטורים. לאחר מספר דיונים עם העוסקים בשטחים אלה ולאור התיישנות מתקדמת של הטרקטורים והמיכון הכבד, ומתוך כך שכיום אפשר עדיין לקבל מימון מיוחד לתחומים האלה - החלטנו להקדים חלק מתכנית תשמ"א ולקנות כעת קומביין ו-3 טרקטורים.

היות וכל הנושאים הינם כבדי משקל מבחינת היקפם, אקווה להשתתפות קיבוצית מלאה בשיחה - הן בדיונים והן בקבלת ההחלטות!

מאוד לא הייתי רוצה שהמסקנה מדברים אלה תהיה שמצבנו הכספי השתפר בצורה מפתיעה ולכן אפשר לחזור ל"הוצאות כרגיל". אך חייבים אנו לתכנן את צעדינו שלא בשיטה של "משק גזל" הגומר את כל אמצעי הייצור ולא מחדשם -

בעקבות הדיון על

התארגנות צוות הנוי

צר לי שהתעורר אולי הרושם כאילו התקבל סיכום על דפוס כל משתתפי הדיון . בשעתו קמתי ויצאתי ממנו באופרטי שיעלי עוד לחשוב על חשובתי . הסיבה שבאותו מעמד לא גמרתי דברים בצורה ברורה ומוחלטת, היתה פשוט בריאות-תיח : באותו יום הייתי חולה ולא מסוגל לעמוד בוויכוח-חיים נוספים, אך למרות בקשתי לא ניתן היה לדחות את הדיון בגלל יציאתו של שלומי למילואים .

ולנושא עצמו, כפי שאני רואה אותו . אני מקווה שביקורת לא תתקבל כאישית, אלא כביקורת של רכז ענף מאוכזב - כלפי בעלי תפקידים מרכזיים .

אינני יכול לצפות לכך שמוכיר או רכז משק יתמצא בבעיות הגדולות והקטנות של כל ענף ושירות . אך אפשר לדרוש מהם להתעניין ולאסוף מידע כשהם עומדים לקיים דיון כדי לתכנן ולהכריע .

רכז המשק, מרוב עומס עבודה, לא מצא במשך תקופת כהונתו עד כה את השעה לטייר איתי בשטח ולשמוע את טענותי ודרישותי . גם פנייתי אל רכזת העבודה, לפני קרוב לחצי שנה, לקיים דיון קצר על בעיית כוח האדם בנוי - לא זכתה למענה . אני מודע למגבלות של סידור העבודה ולא ציפיתי לקבל ח ב ר נוסף, בקשתי היתה בסך הכל : מתנדב אחד קבוע ! אך בין כל המתנדבים לא נמצא כזה .

לא כאן המקום להיכנס לפרטי הפרטים של הדיון שהתקיים ; המתעניין מאוד יוכל לשוחח איתי . עלי לציין שני דברים שבלטו בדברי חברי המזכירות :

- א. חוסר יידע על הנעשה בנוי בכללו ,
- ב. הינחה אותם הרצון - אולי בגלל התחייבויות כלפי התורמים מקנדה - בכל מחיר לגמור או לפחות לקדם את הגי-נון ע"י בית הבנים, אף אם זה יפגע בגיינות הנוי בקיבוץ .

למה אני טוען זאת ? נסתכל נא בתכנית שפורסמה :

ע י ט ו ר י ה ע ל ו ן : י ו ח נ ן נ ד י ר

א) קלאוס יעבור "לארגון וביצוע הנוי" נון ורישות השטחים סביב בית הבנים" . פירוש הדבר שאהיה מרותק למשימה חדשה . יפה, אך אליה וקוץ בה : "חוץ מזה הוא ימשיך "לדאוג" לתחזוקת כלי הנוי..." (כל המיכון הנוי יושן, הבעייתי, שגוזל לעיתים יותר מ-50% משעות עבודתי !), וכל זה אם-פיק ליד הקמת גן חדש "...במסגרת מספר שעות "מצומצם" .

ב) "רמי, עמוס + 2-3 מתנדבים יתחזקו את הנוי הקיים בקיבוץ (עמוס ל-3 חודשים בלבד)" . רמי כידוע קשור לענייני מוזיקה בכלל (מקהלות, תזמורת ז.א. חזרות והופעות) ולהוראה ב"צפית בפרט . אין לראות בו עובד מלא, לעיתים אף פחות מחצי י"ע . דבר זה ידוע ותוכנן מראש כאשר בחר במקום עבודה זה . אך לבנות על זה ריכוז הנוי עם עוד מספר עובדים חדשים, בלתי-מקצועיים (במידה שסידור עבודה ישחרר אותם לנוי בקביעות !! - והיו דברים מעולם) - לא נראה לי מעשי .

ומה פירוש 2-3 מתנדבים ? ידוע לכול שסידור העבודה משחרר מתנדבים לנוי אורק כאשר יש לו עודף מוחלט ואינו יודע מה לעשות איתם . וגם אז מדובר על פי רוב בבנות שניתן לעבוד איתן בניכוש עשבים או גירוף עלים, דבר נחוץ אמנם, אך לא זה מה שחסר לנו .

לילך הערב ?

הערב נבלה ערב קיצי בבריכה . נתחיל בשירה בצוותא מסביב למדורה ואחר כך נעבור לכיבוד וריקודים - ורחצה לילית . הערב מיועד לכולם !

ביום שני נארח את אליקים העצני . זו פעולה אחרונה שלנו עד לפני החגים . אני יוצא למילואים , וועדת התרבות - לפגרת קיץ .

ש ל מ ה

אל חברי האו"ם :

ברצוננו לעצב את חזית הכניסה לחדר האוכל ואנו פונים לחברים להגיש הצעות לחזית אמנותית - לידי ג ד י

לרסקה ויסקה וכל המשפחה

מ ז ל ט ו ב בהולדת הנכד

בנם של יורם ורחל

ג) "פיצ'ון יתווסף לצוות באוקטו-בר" . כפי שידוע לי עד כה , עומדת ועדת עבודה על העקרון שמש-תלט חוזר חייב לתת 3 חודשים של תורנות מטבח, וכך שמעתי גם בקשר לפיצ'ון . לפי זה הוא ייכנס לעבודה רק בעוד חצי שנה בערך !

ד) "נתחיל בחיפוש מועמד מתאים נוסף לתגבור הצוות" . מי שמכיר את מצב כוח האדם במשק, רואה מה היה עד כה בנוי ושמע שבעוד חצי שנה יהיו שלושה חברים קשורים לנוי - יבין שלחפש מועמד נוסף זהו חלוט באטפמיה !

לסיכום : אינני מוכן לסידור זה אינני רואה שאהיה מסוגל לעמוד בדרישות אלה . כבר כיום מקשה עלי העובדה שאני העובד הקבו ע היחידי והכתובת לכל העניינים המקצועיים . אם המזכירות סבורה שאין לדחות את ביצוע הגינון של בית הבנים עד כניסתו של פיצ'ון לעבודה מלאה, תצטרך ועדת המשק להחליט על הזמנת קבלן גינון, אשר יוכל לעשות עבודה זאת תוך זמן קצר . כך גם עשינו בזמנו עם גן השבעה .

ק ל א ו ס

קיימת הוואיך

כולנו מכירים את מצבי החרדה שהקיבוץ נתון בהם לפעמים, כשמתפנה תפקיד חיוני (כמו סדרן עבודה, למשל) ולא נראה באופן מי שימלא אותו . ועדת מינויים עובדת שעות נוספות, חברי המזכירות נכנסים לפעולה בקדחתנות, שיחת הקיבוץ דנה, מהססת ולבסוף מחליטה - מבלי לדעת אם אכן בכוחה להטיל מרותה על הנבחר הסרבן .

והנה הפעם אנו עדים לתמונה הפוכה, קצת מוזרה, קצת יוצאת-דופן : סדרן חדש קיבל על עצמו את התפקיד עוד לפני שיחת קיבוץ, לפני בחירות פורמליות, פשוט אמר "כן" והנה הוא כבר פועל בשטח - ובמרץ. הללויה ישירו כולם ... ליענקלה צ'קיר ! (ליד משה יפהר, כמובן) .

עוד פעם ברכה בשמחה לנורית ונחום והילדים, החוזרים לנו ביום ד' השבוע - רשמית וסופית, מן הניכר אל הבית . ברוכים ה ב א י ם !

קייטנת חברת הילדים הסתיימה, לאחר 5 ימים ולילות של כיפים וחוויות של חיי מחנה . אמנם מחלתם של כל הסדרנים כיום הצעירים וחלק מהילדים פגמה במילוי כל התכנית, אך הרוב סיכמו את הימים (והלילות) האלה כ"מוצלח מאוד" .

מתי פלד הרצה על בעיית הפלסטינים והשתדל תוך כדי כך גם לפתוח במסע תעמולת הבחירות למען של"י . מעניין

גם במציאות של טעמים אמנותיים שונים הכל מברכים על יוזמתה של שושנה סעיד בהכנסת צבע וחיות לתוך אפרורית היום-יום של חדר האוכל . המסיכי !

צבא ומוזיקה (מפי הסף)

- איפה אנא שלך (רמי) ?
אורי בן השנתיים : בצבא .
- נכון, הוא חייל, הוא מגן על המולדת
אורי : לא לא לא, הוא מנגן על טרומבון !!

קרוב לליבל שנים חלף מאז עלייתם ארצה של ראשונים
קיבוצנו . כיום הם מתקרבים לגיל שבעים הנכבד ויש
שעברו אותו בכבוד - בואו ונראה "תמונות מאלבום
הימים ההם" , כשמו של פרק שכתב מ ת ס בספר שיצא
לאור ביוזמת המרכז החקלאי (הוצאת עם עובד) , בתחילת
השנה , המתאר נאמנה פרשות וחוויות של

ימים ראשונים

חדרה 1932 . הקיבוץ נמצא בירכתי המושבה . הימים הם
ימי חוסר עבודה במושבה , ואין בוררים בשום עבודה שלשבת
העבודה מספקת לקיבוץ .

אני עולה חדש , צעיר בן 18 , שזה לא מכבר הצטרפתי ל"גרעין" לקיבוץ אשר זה לפני
משנתיים חקע את יתדו במושבה זו . אני מצטרף לקבוצה שיוצאת לעבודה הייבוש .
בסל - אוכל דל , בעיקר הרבה פודינג . העבודה היא בקבלנות לפי מסר מעוקב אדמה
חופרים תעלה באמצע השטח , ההולכת ומעמיקה ומוצאה ליס , ואשר בעתיד יזרום לכאן
הנחל שייקרא חפצי-בה .

האדמה היא אדמת כורכר קשה כסלע . המכשירים לעבודה - מכוש , טוריה ואת .
סביבנו עוד קבוצות מקיבוצים אחרים וכך פועלים מהמושבה . אנחנו מתחילים לחפור
האדמה היא אבן ממש . רק במכוש אתה יכול להבקיע את השכבה הראשונה . מעולם
החזקתי מכוש ביד , והוא כבד מאוד , וכל פעם שאתה מרים אותו ומורידו במכה על
האדמה הקשה , המעיים "מסתובבים" לך פנימה , אתה מתכסה מייד בזיעה ובקושי תופס
את הנשימה . השמש לוחטת וייתושים סביב-סביב . אני חלוץ צעיר , הגעתי באופן
בלתי-לגלי ארצה , מלא אהבה וגעגועים אליה , כשמאתורי בית עשיר , לימודים עתידיים
באוניברסיטה וקריירה מבטיחה . אני כולי אש אמונה בדרך הציונית-סוציאליסטית
והגשמתה בקיבוץ . אך בהרימי כל פעם את המכוש ובטרם הוא מגיע לאדמה -
חולפת בראשי כל מיני מחשבות מתעתעות הגובלות בכפירה בעיקר וטורפות את דעתי :
למה גאתי הנה ? איזה הגיון בדבר שדווקא אני אצטרך לעשות עבודה
זאת ? אם זו ציונות - אז לעזאזל הציונות , הסוציאליזם והקיבוץ ... !

כאמור , העבודה היתה בקבלנות . והחשלוט 4-5 גרושים תמורת כל מסר מעוקב . כדי
להשתכר 20 גרוש ליום - שכר יום עבודה מקובל בפרדס - צריך היה לחפור לפחות
4-5 מטרים מעוקבים . עוברות כמה שעות . אני רואה שקבוצת עובדים אחרת הספיקו
כבר לחפור 2 קוב כל אחד , ואילו אני אפילו חצי מסר קוב עוד לא חפרתי . אני
"מתנפל" בשארית כוחותי על המכוש , הטוריה והאת , ואיכשהו מתקדם . בגמר העבודה
התברר שבקושי השתכרנו 8-9 גרושים כל אחד . חזרנו לקיבוץ (עין החורש לעתיד
לבוא) באפיסת כוחות מוחלטת . צנחתי מייד על המיטה וכך ישנתי עד למחרת בבוקר
כששוב יצאנו לאותה עבודה . הפעם אמרתי לעצמי : אפילו אפול - לא אכנע !
מה יכול להיות ? אם אפול , יהיה עוד קרבן בהגשמת הציונות . אך לא נפלנו .
התעלה נחפרה , הביצה יובשה , מימיה העומדים נוקזו לוואדי שהעמקנו - ונחל
חפצי-בה זורם ליס .

מארק ניומן, מתנדב יהודי, חזר לקנדה. לפני שנפרד מאימנו, הוא מסר לנו "מכתב" זה עם מחשבותיו והתרשמויותיו מהקיבוץ.

לחברי כפר אנתם - שלום!

בכיוון לקונפורמיות. הרגשתי היא שלחץ חברתי זה עוצר את החברים מלהיכנס להתנסויות, לבחינת-עצמם-ואחרים, ובעיקר מלהעז לטעות. ובמידה שסייגי החברה הקיבוצית מונעים ממך את החופש להתנסות, לבחון ולטעות - הם גם מגבילים את התהליך החיוני של גילוי ושינוי.

כאן אני רוצה לנגוע בנקודה נוספת. דומני שמאבקכם נגד תוצאות ההצלחה וה-רווחה כיום, אינו קל מן המאבק לבנות את הקיבוץ. אינני מסוגל להשיג את גודל הקושי והבעייתיות שעליהם נאלצתם לגבור כדי לייסד את כפר מנחם. הקיבוץ מהווה עכשיו, מעל לכל ספק, סיפור הצלחה: הנה הקמתם קהילה חיונית, ייצרנית, יציבה. אולם עתה אני רואה טכנה הפוכה אפשרית: עוצמת הכוחות שהיו דרושים ליצירת הקיבוץ, עלולה להחניק כעת יוזמות לקראת השינוי, הנראה בעיני כשביל היחידי להתחדשות אישית ומשותפת.

כל אשר אמרתי עד כה, לא ביטא את התענוג האמיתי שהפקתי מן הימים שחיתתי ועבדתי איתכם. אני מלא הערצה כנה אל הקשר החי שאני חש בין הדורות, במיוחד בתוך המשפחות, על אף חילוקי דעות טבעיים. על ילדיכם ניכר זוהר אהבתכם ודאגתכם. הם מתייחסים זה לזה וכלפי המבוגרים מכל הגילים בדרך פשוטה, פתוחה, שלווה, המעוררת התפעלות. נהניתי מאוד מגישתכם הישירה, הבלתי-אמצעית, ומן האמון השורה על הכול ומעניק לחיים עושר רב.

לבסוף אמנה כמה מן הרגעים הקטנים: נסיעה בטרקטור עם שחר, משחק שחמט עם אבא פינק, מרפקים חדים במגרש הכדורסל, שיחה על אלוהים וכוכבים, המראה שמעל צמרת עץ התפוז, יום ארוך של משיחת קווים אדומים, וכן הימים שחשבתי שאצא מדעתי אם אצטרך להביט בעוד ממטרה, עוד צינור השקיה.

תודה לכם על שפתחתם לפני את חייכם ואת קהילתכם - להתראות!

Mark Newman
Halifax (Nova Scotia), Canada

מי שיוצא לנסיעה - כל יום מתמלא לו בחוויית-החדש. החודשים שלי בכפר מנחם חלפו במהירות. אני יודע שרק נגעתי נגיעה קלה בריקמת חייכם הרב-גונית, רק התחלתי להכיר אנשים אשר את לשונם אינני מבין ואינני מדבר. פתחתם לפני, במידה מסוימת, את חברתכם ואת חייכם, ואילו אני מבקש למסור לכם את תגובותי ורשמי מאז הגעתי לישראל.

ככל שאני ממצה את הנכונות והיכולת לשינוי, אני חש שאני חי. יחד עם זה אני משתדל כל העת ליצור תחושה של איזון בחיי. כך אני רואה את מקצב חיי היסודי כחיפוש אחר תשובות, וב-עקבותיו באות תמיד השאלות החדשות... כאן בקיבוץ הרגשתי כי אורחות החיים וארגון החברה מטילים הגבלות על יכולת האדם להתנסות וליהנות ממערכת כוחות אלה של שינוי וחדוש.

הדבר הראשון שהבחנתי בו | אחרי בואי לכאן, היה עוצמתה של שגרת היום-יום. נראה לי שבחברה זו, המתכוונת בעיקרה לייצור וקידום המשק, מילוי צרכי הקיום - עבודה, אכילה, שינה - הופכים להיות המרכז, המוקד העיקרי. בהיבט זה אני מוצא צד "מרחיב" וצד מגביל. מרחיב - כי זה יוצר בכ הרגשה של בטחון ורוגע, המאפשרת לך להגיע להבעה עצמית מרובה ביצירתיות, באהבה, באמנות, בעבודה, בתוך תוכה של סביבה חמה ושלווה. מגביל - כי תוך ביטולם של רבים מחיכוכי העולם החיצוני, התבטלו גם ההתנסויות של התנגשות ומתח המהווים את מקצב השינוי וההתחדשות. לדידי, זו יכולה להיות דרך חיים קלה ונוחה פדי.

קיבוץ הוא ללא ספק חברה ספוגת-ערכים: יום יום אתם מנסים להגשים שורה שלמה של שאיפות, אידיאלים וערכי-חברה, שאליהם חייב להתוודע כל מי שבא מהחוץ אם הוא רוצה להיקלט בחברתכם.

קיבוץ הוא גם קהילה קטנה-יחסית, וה-חברות בו מחייבת כל אחד למגע מתמיד עם אותם אנשים, למשך כל חייו. נדמה לי כי מתוך כך נוצרים לחצים חזקים

רחבת מן המוזיאון

כרוניקה של מוזיאון השפלה בכפר מנחם - המוזיאון החינוכי, אב תש"ס, יולי 1980

ר ח ב ת ה מ ו ז י א ו ן - ג ן פ ו ר ח !

בימים אלה הוצב פסל חדש בצפון הרחבה : "הזמרים" מאת יחזקאל קלנר . הפסל העשוי טיט-בטון מורכב משתי דמויות הניצבות יחדיו וכל אחת מהן כולה "פה" . הקהל מוזמן לראות וליהנות .

רחבת המוזיאון וסביבתו היו בתקופה האחרונה לגן פורח : העצים והשיחים צומחים שם במהירות וגם הפרחים . בין העצים והשיחים הולך וגדל מספר המוצגים האמנותיים וההיסטוריים . נמנה אותם :

1. ברחבת הכניסה, ליד שם המוזיאון, מובלט בחומה גם סמלו (תבליט בטון) : ה א ר י ה ו ה י ע ל , מעשה ידי יוחנן נדיר (גם הכתובת עצמה, בשלוש שפות, עוצבה בידי יוח-נן...) . הסמל הריהו הגדלת צד החותם של חרפושיית מן האוסף, מימי האבות (המאה הי"ח -י"ז לפה"ס) .

2. עוד עוצב על חומת רחבת הכניסה תבליט בטון נוסף, גדול-מימדים, גם הוא מאת יוחנן נדיר . התבליט המופשט הוא קומפוזיציה בצורות קוביות .

3. שער הכניסה עשוי ברזל, מוסע על גלגלים . השער עצמו הוא "פסל קינטי", כל מבקר מוזמן לשנות את צורתו . יש אינ-סוף אפשרויות . המראה שונים מכל זווית ראייה . עיצב : משה סעידי, ביצע : מייריס ברעם .

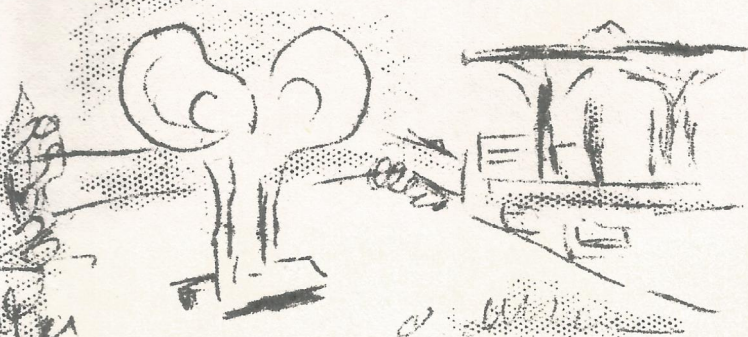
4. על הרחבה, ממול הכניסה, הועמדו "ריחיים-של-חמור" מן התקופה הרומית-ביזנטית . אבן הריחיים התחתונה הובאה למוזיאון בידי צבי כצנלסון, אשר מצאה בסביבת תל צפיה, והעל-יונה נחרמה לפני שנים ע"י יואל רור ומוצאה בגליל . שני החלקים עשויים בזלת .

5. בפנותנו דרומה ניצבים אנו בפני הפסל הג-דול של משה סעידי "המשפחה" (גבט) . פסל זה משמש מקור השראה ליצירה עצמית לתלמידים .

6. בהרחיקנו לכת אל תוך השדה, מדרום לרחבה ולבית, מגיעים אל השער המשותף של קיבוץ כפר מנחם משנת 1941 . על שני עמודי השער שני פסלים של נחום דומבק (יציקות בטון) : "הזורע" ו"המסקל" . שער זה משקף יפה סגנון והלך-רוח של שנות ייסוד היישוב .

7. ליד השער הועמד הטרקטור הישן , הראשון (או בין הראשונים), אשר "עבד על גפס" .

8-9) עוד הובאו לשם פלטפורמה ישנה, בה יצאו אל השדה ועליה העמיסו את פרי השדה, ועגלה שבאמצעותה הוצא הירק משדות המספוא הרטובים כיום סגריר .

10) אם נפנה משער הכניסה אל הרחבה צפונה, נמצא ליד פתח השער, על הצד הפנימי של החומה כתובת הקושרת בין ילדי ישראל שאבדו בשואה לבין ילדי ישראל בימינו .

11. מכאן נפנה אל קיר הצפוני של בית המוזיאון ונחבונן בתבליט הקרמי עצום-המימדים של משה סעידי " מ ש ו א ה ל ת ק ו מ ה " - מקור השראה למבקרים רבים .

12. בצד הצפוני-מערבי של רחבת האבן, ליד המורד, מוצגת "מפרכה" על שני חלקיה : הממל והים, מתוך בית בד רומי-ביזנטי . הממל (אבן המהלכת העליונה) הובא מאזור בית שמש ע"י אחי ישראל . ה"ים", אבן תחתונה הקבועה, הובא לפני שנים רבות מ"גבעת הרק-פות" ע"י שמעון פש, לשעבר חבר כפר מנחם .

13. כאשר חוזרים אנו אל הרחבה העליונה, רחבת הגרנוליט, נמצא שם את פסלו החדש של יחזקאל קלנר, "הזמרים", שבו פתחנו את סיוורנו .

14-16) כאשר יורדים אנו במדרגות של שער הברזל שלפני מרתף בית הן הפסל הן הן ועוברים ליד סבכות החלונות (עיצב משה סעידי, ביצע מייריס ברעם) -

17. מגיעים אנו אל "קיר המסכות" (עשויות חומר קרמי), אשר עוצב בידי יוחנן נדיר .

אין ספק, הרחבה היא כיום גן ירוק שופע וגם גן אמנות, ועדיין היד נטויה ...

